

**ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ 2011-2012
ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ**

2ο ΒΡΑΒΕΙΟ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

2^ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

«Ο ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ»

© επιτάφιος μιας πολιτείας

Καθόταν σ' ένα πεζούλι. Η νύχτα γύρω κρυστάλλινη, δίχως σύννεφα, σκούρα, χωρίς αστέρια. Τα σπίτια σχηματίζονταν αχνά, ενώνονταν με το σκοτάδι, εξαιτίας ίσως της έλλειψης φωτός. Αυτοί βλέπεις, είχαν προνοήσει να τους αφήσουν δίχως ηλεκτρικό. Μα καλύτερα.

Τα δέντρα έκρυβαν τις πολυκατοικίες με τις φυλλωσιές τους, «σαν από θαύμα», σκέφτηκε. Η εικόνα τής έφερε στο νου Αθήνα του '30. Γύρω της άνθρωποι πολλοί, μιλούσαν σε πηγαδάκια, περπατούσαν σε παρέες, κάπνιζαν όλοι μαζί... Τα τσιγάρα τους φάνταζαν πορτοκαλί μες το σκοτάδι, σαν χιλιάδες μικρές προσευχές, επικλήσεις στο Δίκαιο. Γύρω χαμόγελα, φωνές, μαλόξ σε πρόσωπα ξένα κι άγνωστα, δάκρυα από τα χημικά. Και φροντίδα. «Μα να τρώω τα δακρυγόνα κατά πρόσωπο και να σε ψάχνω;», έλεγε ένας μεσόκοπος άνδρας στην γυναίκα του. «Και γιατί να με ψάχνεις; Ανάγκη σε έχω;», «Μα τί λες τώρα;». Την κοιτούσε με τρυφερότητα κι εκείνη με κρυφό καμάρι.

Έγειρε το κεφάλι προς τα πίσω. Πάντα, όταν αγωνιούσε, έριχνε το κεφάλι προς τα πίσω. Μια κούραση είχε αρχίσει ν' ανεβαίνει στο στέρνο της. Ήταν μάλλον απ' τις κραυγές και το τρέξιμο. Την κυνήγησαν μ' άλλους πολλούς.

«Τσιγάρο;», ακούει μια φωνή πάνω της.

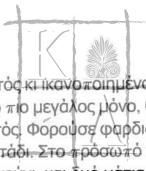
Σηκώνει το κεφάλι, ένα αγόρι της χαμογελά.

«Όχι ευχαριστώ, δεν καπνίζω.»

«Τι μακελειό όμως και τ' αποψινό, ε;», την ρώτησε εύθυμα, λες και μιλούσε για το ωραιότερο πράγμα του κόσμου, ενώ κάθισε δίπλα της, χωρίς να την ρωτήσει. Άναψε ένα τσιγάρο.

«Πόσοι να 'μαστε;», την ρώτησε, πετώντας κάτω το σπύρτο.

«Δεν ξέρω. Μπορεί κι εκατομμύριο.»

Την κοιτούσε γελαστός κι ικανοποιημένος κατά πρόσωπο. Ήταν στην ηλικία της, λίγο πιο μεγάλος μόνο, θα πήγαινε στην Β' ή στην Γ' Λυκείου αυτός. Φορούσε φαρδιά ρούχα –δεν διέκρινε χρώματα μες το σκοτάδι. Στο πρόσωπό του λίγο μούσι, εκεί στα μάγουλα και στο πηγούνι, και δυο μάτια καστανά, με βλεφαρίδες πυκνές, υγρά πολύ, μα δεν ήτανε από τα δακρυγόνα.

«Ξέρεις κάτι;», της είπε. «Α! Σπύρος;», της άπλωσε το χέρι λες κι επρόκειτο για κάποια επουσιώδη λεπτομέρεια.

«Ιωάννα».

«Χάρηκα. Ξέρεις κάτι; Έτσι όπως κοιτάζω τον κόσμο, σκοτάδι, άνθρωποι πολλοί, λιγοστά κίτρινα φώτα, καπνοί λεπτά-λεπτά κορδόνια, μου θυμίζει Επιτάφιο, την περιφορά».

Έβγαλε απ' το στόμα του λίγον καπνό και τον κοιτάζε χαμογελώντας μέχρι που χάθηκε. Εκείνη, άθελά της, χαμογέλασε. Την διασκέδαζε λίγο αυτή του η ευχαριστημένη όψη, μέσα στα χημικά και τους λοστούς.

«Πόσων χρονών είσαι;», τον ρώτησε.

«Δεκαεπτά περίπου, δεκάξι και κάτι. Κι εσύ;»

«Δεκάξι».

Για λίγο σιωπή. Έπειτα της λέει:

«Πάμε στην Φιλελλήνων;», λες κι ήταν συμφωνημένο ότι θα μείνουν μαζί. Μ' αυτό την διασκέδαζε, ίσως και να την ανακούφιζε λίγο, γιατί ήταν μόνη, μόνη στην μεγάλη πολιτεία.

«Και δεν πάμε;»

Προχώρησαν λίγο, η Φιλελλήνων ήταν άλλωστε κοντά στο σημείο όπου κάθονταν. Στάθηκαν απέναντι απ' την Ρωσική Εκκλησία. Στο βάθος φαινόταν οι αστυνομικοί να ανεβαίνουν. Τα παιδιά προχώρησαν προς το μέρος τους, ο κίνδυνος τα

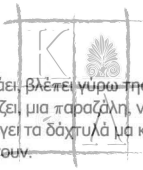
μαγνήτιζε ασυνείδητα. Βρέθηκαν λίγα μέτρα πιο κάτω. Δυο σκουπιδιέρες φλέγονταν δεξιά τους κι οι *άλλοι* στο βάθος ετοιμάζονταν.

Η Ιωάννα τούς κοιτούσε προσεκτικά. Ήταν σπλισμένοι, κράνος, ασπίδα, κλομπς. Δίπλα της μια γριά, από την άλλη ο Σπύρος και γύρω παιδιά στην ηλικία της, μεγαλύτερα, άνδρες και γυναίκες 30 και 40 και 50 χρονών... Παντελόνια και αθλητικά παπούτσια, άντε και λίγοι σκούφοι. Στο στόμα συνθήματα.

Δυο στρατιές αντίπαλες. Οι δυνατοί και οι αδύναμοι. Οι δυνάστες και οι δυναστευόμενοι. «Αυτοί κι εμείς», σκέφτηκε, κι αμέσως της φάνηκε σκληρό. Μα είχε τόσο κινδυνεύσει σήμερα που ήξερε πως λέει την αλήθεια. Είχανε πιαστεί νωρίτερα αγκαζέ, τέσσερεις-τέσσερεις όλοι οι διαδηλωτές της Ερμού. «Μην τρέχετε», φώναζαν απ' τους τηλεβόες, «κι ας μας κυνηγούν. Αν διαφύγει κάποιος, θα ποδοπατηθεί». Κι υπήρχαν παιδιά που λιποθυμούσαν, από ασφυξία. Ο θάνατος.

«Κι *εκείνοι* μπροστά μας πλησιάζουν, μα εγώ δεν είχα φαγητό σήμερα στο σπίτι, και πεινούσα. Και τώρα ζητούν να με σκοτώσουν γιατί παραπονέθηκα που μου λείπει το ψωμί». Ο Σπύρος, δίπλα, της έπιασε το χέρι.

«Πρόσεξε!», της φώναξε. *Οι άλλοι* πετούν γύρω δακρυγόνα που πνίγουν το πρόσωπό της και δεν έχει μαλόξ κι ούτε μάσκα. «Δολοφόνοι!», ούρλιαζε ο κόσμος μα 'κεινη δεν αισθανόταν καλά, «Τρέξε!», της φωνάζει ο Σπύρος, μα δεν μπορεί να σύρει τα πόδια της, «Τρέξε!», την τραβά πίσω του κυριολεκτικά. Κουνά τα πόδια της μηχανικά, δεν ξέρει πού πηγαίνει και πώς, «Γρήγορα!», της λέει αυτός, «Γρήγορα!», μα δεν μπορεί πια, και δεν ξέρει αν φταίνε τα δακρυγόνα τους ή η πείνα. Ο «μισθός» που κέρδιζε ως σερβιτόρα ήταν κοροϊδία κι η σύνταξη της γιαγιάς της, 300€, ούτε για τους λογαριασμούς δεν αρκούσε. Και το επίδομα για τον θάνατο των γονιών της μηδαμινό.

Δεν ξέρει πια πού πάει, βλέπει γύρω της δρόμους και πινακίδες
μα δεν τις αναγνωρίζει, μια παραζάλη, νιώθει το χέρι του
Σπύρου να της σφίγγει τα δάχτυλά μα κενό, κενό γύρω της και
χημικά που την πνίγουν.

Ξαφνικά σταμάτησαν. Έπεσε κυριολεκτικά πάνω σ' ένα πεζούλι.

-Δεν νιώθεις καλά;, την ρώτησε εκείνος.

-Μια χαρά, απλώς κουράστηκα απ' το κυνηγητό.

Κάθισε δίπλα της.

-Πώς δεν τις φάγαμε, ε; Εδώ θα μου πεις χτύπησαν γέρους
ανθρώπους. Τι ειρωνεία όμως, να τουςβάλουν στην Βουλή, για
«προστασία» !

Δεν μπορούσε να απαντήσει, τα δάκρυα έτρεχαν ποτάμι στο
χλωμό της πρόσωπο.

-Δεν έχεις μαλόξ;, την ρωτά παραξενεμένος.

-Όχι.

-Παιδάκι μου, είσαι στα καλά σου; Μα γι' αυτό έγινες σουπα.
Έλα εδώ, της λέει αποφασιστικά.

Βγάζει από την τσέπη του την αλοιφή και της λέει επιτακτικά:

-Κλείσε τα μάτια!

Τα κλείνει.

-Όχι τόσο σφιχτά!

Με γρήγορες κινήσεις την απλώνει στο πρόσωπό της.

-Άνοιξε!

Ανοίγει τα μάτια. Βάζει και στο δικό του πρόσωπο.

-Για να μην αισθάνεσαι άσχημα, της χαμογελά.

Τα μάτια της τρέχουν.

-Ευχαριστώ.

-Ναι, μεγάλο πράγμα. Μια καλή: πρώτη φορά έρχεσαι σε διαδήλωση;

-Όχι. Πέρυσι είχα έρθει με τους Αγανακτισμένους πολλές φορές.

Μυρίζει καμένη η ατμόσφαιρα. Η Ακρόπολη ασάλευτη τους κοιτά. Είναι όμορφος, τόσο όμορφος! 'Η μήπως τα δάκρυα στο πρόσωπό του τον δείχνουν έτσι;

Ακούγεται ήχος κινητού. Βγάζει από την τσέπη του ένα apple-iphone, άσπρο. Τότε προσέχει τα ρούχα του, κι είναι φίρμας. Της κάνει εντύπωση - πίστευε ότι κάποιος πλούσιος δεν θα νοιαζόταν για μια Επανάσταση, κάποιος «βολεμένος» δεν θα ενδιαφερόταν για τον «λαό». «Ο χορτάτος τον νηστικό δεν τον νιώθει», έλεγε συχνά η γιαγιά της. Κι όμως, να!

«Έλα ρε! Δεν το πιστεύω! Τί; Ποιός; Ο Γιάννης; Ε, όχι ρε! Καλά. Πώς; Ναι, ναι... Έλα ρε, γεια, σε κλείνω.»

-Έχουνε πάει αναρχικοί και καίνε ό,τι βρουν, στο Σύνταγμα, στην Κοραή...

-Σοβαρά;

-Ναι. Μου τα 'λεγε εδώ ένας φίλος.

Αυτή δεν απαντά. Σιωπή έχει πάρει ν' απλώνεται.

-Τί ώρα είναι;, τον ρωτά.

-11 και 25.

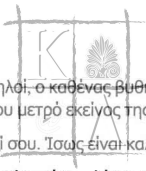
-Πρέπει να φύγω.

Την κοιτά παραξενεμένος, με λίγη θλίψη.

-Η γιαγιά μου θα με περιμένει, του εξηγεί.

Σηκώθηκε όρθια και 'κείνος πετάχτηκε πάνω,

-Θα σε συνοδεύσω ως το μετρό.

Περπατούσαν σιωπηλοί, ο καθένας βυθισμένος στις σκέψεις του. Στον σταθμό του μετρό εκείνας της λέει:

-Θα 'ρθω κι εγώ μαζί σου. Ίσως είναι καλύτερα να φύγω.

«Ο σταθμός «Ακρόπολη» είναι πλέον ανοιχτός», ακούστηκε η εκφωνήτρια απ' τα μεγάφωνα. «Αυτό πάει να πει ότι υποχωρούμε», σφίχτηκε κάτι μέσα της.

Μπήκαν στο τραίνο. Το ρολόι του μετρό έγραφε: «11:35, 12-2-2012». Έπεσε σ' ένα κάθισμα, δίπλα της κι αυτός. Έβαλε το ένα ακουστικό του κινητού της στ' αυτί, του έδωσε το άλλο. Έπαιξε ένα ανάλαφρο τραγούδι. Οι νότες θα έκρυβαν επιδέξια το κενό.

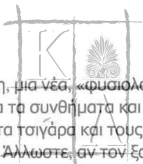
Εκείνη σκεπτόταν. Σκεπτόταν αυτό που της είχε πει εκείνος, πώς αυτή η εικόνα της Αθήνας του θύμιζε Επιτάφιο. Κι ο κόσμος δηλαδή σαν τους πιστούς που θρηνούνε τον Νυμφίο; Ποιός τώρα ο νεκρός; Η Αθήνα; Η Αθήνα με τα σπασμένα μαγαζιά και τους ανθρώπους με τα κενά μάτια, με τους ναρκομανείς που ψυχορραγούν στα παγκάκια της και τους αστέγους που πεινάνε, η Αθήνα με τις γκριζες, ψηλές πολυκατοικίες και τις πράσινες τέντες, η Αθήνα, η «χαρά της γης και της αυγής», το «μικρό γαλάζιο κρίνο»;

Ή μήπως ο νεκρός είναι η Ελλάδα; Η ραγισμένη, προδομένη Ελλάδα; Ο κόσμος με την σύνταξη των 300€ και τους νέους φόρους, με τους ακριβοντυμένους βουλευτές και τους ανθρώπους που πεθαίνουν στις πλατείες, με τους αστυνομικούς που σκοτώνουν και τα παιδιά που μένουν κλεισμένα σ' ένα διαμέρισμα; Ποιός, ποιός είναι ο νεκρός σήμερα;

-Μένω στο Αιγάλεω, ξεκίνησε να της λέει.

-Κι εγώ στα Σεπόλια, τον σταμάτησε.

Δεν ήθελε να ανταλλάξουν διευθύνσεις, κι ούτε τηλέφωνα. Δεν ήθελε να τον ξαναδεί, μετά το *σήμερα*. Δεν ήθελε να υπάρξει τίποτα μετά το *σήμερα*. Δεν ήθελε να σκέφτεται ότι θα

Ξημερώσει η επομένη, μια νέα, «φυσιολογική» ημέρα, παρά τα δακρυγόνα, παρ' όλα τα συνθήματα και τις καμένες σκουπιδιέρες, παρά τα τσιγάρα και τους δυο ήρωες της πλατείας. Δεν ήθελε. Άλλωστε, αν τον ξαναβλεπε ίσως να χανόταν η μαγεία που τον περιεβαλλε, κάτω απ' το φως του ήλιου και μπροστά σ' έναν φραπέ ή σε μιαν αίθουσα μ' ένα πρόβλημα γεωμετρίας. Τώρα θα έμενε «εκείνος». Όπως και αυτή η νύχτα.

«Υποχωρούμε ωστόσο, υποχωρούμε! Κι η γιαγιά μου θα 'χει τόσο ανησυχήσει μην τύχει και χτυπήσω, και δεν θα κοιμάται. Μα η Αθήνα θα κείτεται νεκρή.

»Γιατί φεύγω; Είναι δειλία, είναι οίκτος για την ηλικιωμένη που θα με περιμένει ξάγρυπνη; Δεν ξέρω. Ξέρω μόνο ότι δεν θέλω, δεν το θέλω να τον ξαναδώ, είναι ένας Επιτάφιος, καλά το είπε, ένας επιτάφιος η πορεία: και τα συνθήματα και τα δάκρυα και οι φωνές και το τραγουδι της πλατείας, ο επιτάφιος μιας ζωής που κηδεύεται απόψε, της ζωής ενός λαού που πονά, τον καταδίκασαν μες την Βουλή, τον καταδίκασαν! Όχι, όχι, δεν θέλω να σου μιλήσω μετά το *τώρα*, δεν θέλω να υπάρξει τίποτα μετά το *τώρα*, πόνεσα πολύ σήμερα, κι όχι στο σώμα, μα κάπου μέσα μου. Κι όμως, η ζωή θα συνεχιστεί και μετά την Επανάσταση και μετά τον λαό, κι εγώ, κι εσύ, θα ζήσουμε. Μα δεν θέλω, δεν το θέλω να σε ξαναδώ! Ας μείνεις ένα όνειρο της νύχτας και της Αθήνας που φλέγεται. Δεν θέλω πια...».

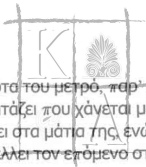
Αυτός δείχνει να καταλαβαίνει. Κι ας μην του εξήγησε. Στα υγρά του μάτια περνά μια σκιά, μα ίσως να 'ναι και ιδέα της. Σηκώνεται, της αφήνει το ακουστικό στα χέρια.

-Αντίο!, της χαμογελά, ίσως με κόπο.

Και σκύβει πάνω της, ακούει την φωνή του ψιθυριστή στ' αυτί της.

-Μα μην το ξεχνάς: δυο μέρες μετά τον Επιτάφιο έρχεται η Ανάσταση!

Βγαίνει απ' την πόρτα του μετρό, παρ' όλο που δεν είναι αυτή η στάση του. Τον κοιτάζει που χάνεται μέσα στο πλήθος κι η εικόνα όλο κι υγραίνει στα μάτια της, ενώ η ψυχρή φωνή της εκφωνήτριας αναγγέλλει τον επόμενο σταθμό.